

معلم، مدیر جریان یادگیری

در گفت‌وگو با پانته آ دزی، معاون آموزش متوسطه اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران

محتوای آموزشی و نظرات مؤلفان در نحوه ارائه، زمان آموزش، یادگیری مشارکتی و ارزشیابی فرایندی و عملکردی بر طبق مقررات و شیوه‌نامه‌های مرتبط با ارزشیابی پایانی پایه‌های هفتم تا دوازدهم و به‌خصوص نهم و دوازدهم، هدایت تحصیلی و امتحان نهایی و کنکور، به اختیارات معلمان و شورای مدرسه در نیم‌سال اول و ارزشیابی مستمر هم سایه‌افکنده است و همه تلاش معلمان و عوامل مدرسه بر امتحانات کتبی (برای ارائه بازخورد عینی به اولیا) و آماده کردن دانش‌آموزان برای امتحانات پایانی صرف می‌شود که شاید مطالبه ذی‌نفعان، یعنی اولیای دانش‌آموزان هم در بیشتر مواقع همین باشد. از سوی دیگر، در تغییر نظام آموزشی و مصوبه شورای عالی آموزش و پرورش در تصویب اهداف دوره‌های تحصیلی، مأموریت اصلی نهاد تعلیم و تربیت کشور، تربیت

برای تغییر رفتار مطلوب به نسبت پایدار محقق کند. افزون بر این، شرایط تقویت مهارت‌های کارآفرینی و گذر از سطح دانش به درک، فهم، تجزیه و ترکیب و تولید ایده یا محصول را در خروجی نظام تعلیم و تربیت رقم بزند.

معلم از نظر شما مهم‌ترین چالش اجرای برنامه درسی در مدرسه چیست؟

مهم‌ترین چالش را باید در تغییر نظام آموزشی و برنامه درسی کشور یافت که با وجود سه نوبت تغییر، بیشتر معلمان منابع آموزشی جدید را (صرف‌نظر از اهداف قصدشده برنامه درسی) با روش سخنرانی ارائه می‌دهند و ارزشیابی می‌کنند. شاید بتوانیم چالش مهم دیگر برنامه درسی را در محتوای آموزشی نظام سنجش و ارزشیابی تحصیلی جست‌وجو کنیم. به عبارت دیگر، صرف‌نظر از به‌روزشدن

پانته آ دزی، معاون آموزش متوسطه اداره کل شهر تهران که مدتی نیز رئیس آموزش و پرورش منطقه ۱۰ تهران بود، تجربه‌های خوبی در مدیریت اجرای برنامه درسی دارد. در این گفت‌وگو با نظرات ایشان آشنا می‌شویم.

معلم معلمان برای اجرای برنامه‌های درسی باید چه مهارت‌هایی داشته باشند؟

مهارت‌های مهم حرفه‌ای معلم، تسلط و اجرای روش‌های یادگیری فراشناختی و تقویت تفکر و خلاقیت دانش‌آموز است تا با به‌کارگیری انواع روش‌های مؤثر در فرایند یاددهی - یادگیری، یادگیرنده فعال و مشارکت‌پذیر را در مدیریت یادگیری خود سهیم کند و با تقویت مهارت‌های خودبرنامه‌ریزی، خودنظارتی، خودتنظیمی، خودبازاندیشی و خودارزشیابی، لذت و شوق یادگیری را

متوازن چندساحتی تعیین شده است، ولی این با نیاز واقعی مخاطبان همسو نیست. در نتیجه، برآیند فعالیت‌ها به پیامد مورد انتظار منجر نمی‌شود.

معلم چه پیشنهادی در این زمینه دارید؟

پیشنهاد من این است که با تقویت و بازنگری در فرایند جذب دانشجو و برنامه‌دستی تربیت معلم، از تعریف و بازتعریف مأموریت‌ها و معلمان حین خدمت و سنجش شایستگی صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمي در حفظ حداقل استانداردهای مورد نیاز کوشش شود و با تقویت انگیزه درونی با درس‌پژوهی و حلقه‌های مؤثر بر نظارت معلمان بر معلمان (نظارت همتا) و ارزیابی ۳۶۰ درجه (از تمامی عوامل سهیم و مؤثر و ذی‌نفعان) و از سوی دیگر پس از تغییرات مکرر نظام آموزشی در کشور، شرایط جذب دانشجو در کنکور سراسری نیز از حافظه‌محوری و رقابت‌های بی‌خاصیت، به صورت عملکردی و چندساحتی تغییر یابد تا ارزیابی از عملکرد معلمي، با میزان دانش‌آموزانی که احیا کرده، الگوهای آموزشی شخصی‌سازی شده‌ای که ارائه داده، و کارآفرینانی که تربیت کرده سنجیده شود. البته واقعاً فرایند دشواری است.

معلم مهم‌ترین چالش‌های مربوط به آموزش در فضای مجازی کدام‌ها هستند و اداره کل تهران در این زمینه چه اقداماتی انجام داده است؟

چالش آموزش‌های مجازی این است که اکنون معلمان با زحمت فراوان، همان روش سخنرانی قدیم را در مقابل دوربین، به صورت برخط یا آفلاین ارائه می‌دهند و از مخاطبان (اولیا و دانش‌آموزان) انتظار دارند ۹۰ دقیقه شنونده یا بیننده مطالب باشند. در صورتی که شرایط شیوع کووید ۱۹ فرصت مغتنمی برای تفویض مسئولیت و مدیریت جریان یادگیری به دانش‌آموز به‌عنوان یادگیرنده فعال فراهم کرده است. طوری که می‌توان با استفاده از انواع روش‌های نوین مشارکتی، یادگیری معکوس، حل مسئله و پروژه، فرصت کسب تجربه‌های جدید در محیط‌های متنوع یادگیری را فراهم کرد و سهم اصلی را به ارزشیابی مستمر فرایندی و عملکردی داد و از ارزشیابی به‌مثابه یادگیری عمیق و مؤثر بهره برد.

ما در شهر تهران تلاش می‌کنیم دانش‌افزایی و توانمندسازی معلمان، به‌عنوان تسهیل‌گران یادگیری، و مدیران، به‌عنوان راهبران تربیتی، با استفاده از ظرفیت مدرسه‌محوری موضوعات پداگوژی و فناوری متمرکز شود و حداکثر کارایی و اثربخشی برای ارائه خدمات آموزشی و تربیتی باکیفیت به ذی‌نفعان ایجاد شود. ■